

I ”Nätkasinet” utvidgar HD tillämpningsområdet avseende 33 § avtalslagen

Högsta domstolen meddelade den 1 juli 2025 en dom i målet T 607-24 (”Nätkasinet”) som utvidgar tillämpningsområdet avseende 33 § avtalslagen, en bestämmelse som varit ytterst svår att vinna framgång med i svensk rättstillämpning.

HD konstaterade att prestationerna i ett avtal om spel som ett spelbolag och en spelare träffat under en period ska gå åter eftersom spelaren led av allvarliga spelproblem och hade diagnosen spelberoende och bolaget, med vetskap om detta, riktat påträngande marknadsföring direkt mot spelaren för en typ av spel som var särskilt riskfyllt. Spelaren spelade under åren 2009–2014 för närmare 15 miljoner euro och hade en sammantagen förlust motsvarande 8 miljoner kronor.

Enligt 33 § avtalslagen får ett avtal inte göras gällande om omständigheterna när avtalet ingicks var sådana att det skulle strida mot tro och heder att med vetskap om dem åberopa avtalet och avtalsmotparten kände till dessa omständigheter. HD fann att spelbolaget haft tillgång till och använt detaljerad data om spelarens spelbeteende, och att denna data visade att spelaren haft allvarliga spelproblem. Trots denna vetskap har spelbolaget riktat påträngande marknadsföring mot spelaren, bland annat genom att i stor omfattning erbjuda bonusar, och att den form av spel som bolaget erbjöd var en av de mest riskfyllda spelformerna i beroendehänseende.

HD hänvisade till att 33 § är avsedd för avtal som kommit till under ohederliga eller annars otillbörliga förhållanden och att bestämmelsen kan tillämpas t.ex. när en avtalspart på grund av sjukdom, berusning eller andra orsaker inte kunnat klart bedöma ett avtals innebörd eller verkningar (jfr Förslag till lag om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område, lag om avbetalningsköp m.m., 1914, s. 134). Paragrafen tar i första hand, i likhet med lagens anslutande bestämmelser, sikte på en viss rättshandling men tillåter att en bredare bedömning görs av en avtalssituation och dess rättsliga och praktiska konsekvenser. Domstolens slutsats blev att det skulle strida mot tro och heder att åberopa de avtal om spel som träffats under den tid som var aktuell i målet. Spelbolaget ska därför till spelaren betala drygt 500 000 euro, vilket motsvarar den nettoförlust som spelaren gjort.

I svensk rätt är det svårt att vinna framgång med åberopande av 33 § avtalslagen. Denna dom öppnar upp för att prestationer i civilrättsliga avtal kan gå åter om den ena parten är betydligt svagare än den andra och denne part har kännedom om omständigheter som föranleder att det skulle vara omoraliskt att åberopa avtalet i förhållande till den svagare parten. Ansvar ska helt enkelt ligga på den starkare parten att tillse att en avtalspart med en konstaterad svaghet inte utnyttjas. Detta kommer att innebära att vi kommer att se fler som åberopar oskälighet och att prestationer ska gå åter i enlighet med 30–36 §§ i avtalslagen.